

[na početnu stranicu](#)

Pojedinosti o bazi podataka

Baza podataka:	Zemlje i tržišta
Naslov:	<u>Hrvatska u 2010. želi provesti dalekosežne strukturalne reforme</u>
Datum:	12.05.2010.
Zemlja:	Hrvatska
Kategorija proizvoda:	članak
Osoba kojoj se možete obratiti u	
<i>Germany Trade and Invest:</i>	gospodin Lorenz, tel.: 0221/2057-218

Hrvatska u 2010. želi provesti dalekosežne strukturalne reforme

Tri porezna razreda i ukidanje svih izuzeća / Kvota javnog duga će se povećati u 2010. / piše Torsten Pauly

Zagreb (gtai) - Predsjednica vlade Republike Hrvatske, Jadranka Kosor, predstavila je ambiciozan dugoročni paket reformi: Od srpnja 2010. porez na dohodak pojednostavnit će se na tri stope, dok se istovremeno ukidaju rupe u poreznom zakonu. Promjene predstoje također u mirovinskom i zdravstvenom sustavu, pri zbrinjavanju nezaposlenih i u javnoj upravi. Već sredinom 2009. godine vlada je krenula striktnim kursom konsolidiranja državnog proračuna s višim porezima i dijelom oštrim smanjivanjem plaća.

Ključni element paketa mjera je reforma poreza na dohodak. Od srpnja 2010. godine trebala bi postojati još samo tri umjesto četiri porezna razreda. Onaj tko mjesečno zarađuje do 3.600 kuna (kn; 1 euro = 7,26 kn; stanje: 6.5.2010.) ubuduće će trebati plaćati porez od 12% umjesto dosadašnjih 15%. Za plaće do 10.800 kn od srpnja 2010. vrijedi stopa od 25%, a kod većih primanja oporezivo će biti 40%. Uz to postoji i neoporezivi dio dohotka u iznosu od 1.800 kn.

Trenutačna porezna stopa kod primanja do 9.000 kn iznosi 25%, kod primanja do 25.200 kn 35%, a kod još većih mjesečnih primanja 45%. S druge strane, vlada želi od 1.7.2010. ukinuti i sve porezne olakšice. Unatoč tome, promatrači procjenjuju da će ova porezna reforma do kraja 2010. godine rasteretiti stanovništvo za 1,5 milijardu kuna. Kritičari, međutim, napominju da ona može dodatno povećati javni dug koji je u 2009. g. iznosio oko 35,4% BDP-a.

Neovisno o tome, gradovi i općine u Hrvatskoj moći će i dalje odlučivati o dodatnom komunalnom prirezu na dohotke građana, zbog čega će u budućnosti varirati sveukupno opterećenje ovisno o gradu i općini. Uz reformu poreza na dohodak vlada od srpnja 2010. želi sniziti neka davanja, kao na primjer vodni doprinos ili naknadu za šume.

I socijalne sustave očekuju reforme. Vlada između ostalog namjerava do kraja 2010. godine razraditi Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu. Već za lipanj 2010. predviđeno je da se polovica naknade za nezaposlene nakon određenog razdoblja uvjetuje sudjelovanjem u daljnjim kvalifikacijama. Također je odlučeno o razvoju takozvanih izlaznih strategija za industrijske sektore s lošom dugoročnom perspektivom unutar kojih su također predviđene prekvalifikacije.

Do kraja 2010. uslijedit će također kritička bilanca mirovinskog sustava. Pri tome je važan cilj smanjenje ili ukidanje povlastica za određene korisnike. U prva četiri mjeseca 2010. godine mirovinski

fond zabilježio je minus od ukupno 5,4 milijardi kuna koji se morao kompenzirati iz državnog proračuna.

Provest će se uz to i reforme u zdravstvenom sustavu, u kojem se u prva četiri mjeseca 2010. g. stvorio deficit u iznosu od 886 milijuna kuna. U svibnju 2010. se tako spajaju državne zdravstvene ustanove i na taj način smanjuju troškovi. U Zagrebu će se postojećih 16 bolnica organizacijski spojiti u šest velikih klinika, što bi samo troškove nabave trebalo smanjiti za 170 milijuna kuna. Predviđene su i uštede u subvencioniranim dopunskim osiguranjima. Osim toga bi i državno zdravstveno osiguranje (HZZO) trebalo snažnije djelovati na tržištu.

Vlada je najavila da će se za javnu upravu skratiti rok unutar kojeg državna poduzeća moraju podmiriti svoje račune, sredinom 2010. g. na 60 dana, a početkom 2011. g. na 45 dana. Također će se morati striktnije poštivati odredba da se zahtjevi za gradnju moraju riješiti u roku od 45 dana. Vlada je nadalje odlučila da će do rujna 2010. godine razraditi plan, prema kojem bi se broj zaposlenih u javnoj upravi smanjenjem broja novozaposlenih mogao smanjiti za 5%.

U pravosuđu koje trenutačno još uvijek stoji na putu uspješnom zaključivanju pregovora sa Europskom unijom, vlada još u 2010. g. želi započeti racionalizaciju i modernizaciju opreme. Također je potrebno smanjiti veliki broj neriješenih sporova, između ostalog i na način da se slučajevi zagrebačkih sudaca predaju drugim sudovima.

Za oživljavanje konjunktura do kraja 2010. g. vlada također želi izraditi programe za investiranje u određena područja infrastrukture, pri čemu će sve više koristiti i sredstva Europske unije. Prioritet pri tome imaju područja energije i okoliša; morske, riječne i zračne luke te željeznička mreža.

Gospodarska moć Hrvatske se u 2009. g., zamahom međunarodne konjunkturalne krize smanjila za 5,8%. Izvoz je pao za 16,2%, a uvoz čak za 20,7%. Industrijska proizvodnja je također bila manja za 9,2% u odnosu na 2008. g., a investicijske aktivnosti za 11,8%. Uz to je privatna potrošnja u 2009. g. pala za 8,5%, čemu su pridonijela nesigurna očekivanja potrošača, ali i ambiciozni konsolidacijski kurs vlade.

Kandidat za pristupanje Europskoj uniji već je u srpnju 2009. g. uveo striktnu mjeru štednje i povećanje poreza, kako bi održao cjelokupnu gospodarsku stabilnost te izbjegao kredit MMF-a. Tako su između ostalog smanjene plaće u javnom sektoru, ovisno o visini dohotka, za 6 do 10%. Osim toga, Hrvatska je povisila porez na dodanu vrijednost za 1% na 23% te uvela dodatna davanja, između ostalog za određene luksuzne proizvode i za mobilnu telefoniju.

Naposljetku, od srpnja 2009. g. na snazi je dodatni krizni porez na primanja, plaće, mirovine te na kapitalnu dobit, koji za mjesečni neto dohodak između 3.000 kn i 6.000 kn iznosi 2%, a na veće iznose čak 4%. Hrvatska vlada sada je odlučila da će od srpnja 2010. g. ukinuti dodatno porezno opterećenje na neto dohotke do 6.000 kn, a od studenog 2010. na one preko 6.000 kn.

Poznavatelji zemlje su u proljeće 2010. godine stoga ustanovili da makroekonomska stabilnost dosada unatoč padu konjunktura od kraja 2008. g. nije znatno narušena, također i zahvaljujući vladinom konsolidacijskom kursu. Budući da je uvoz u 2009. g. doživio jači pad od izvoza, deficit platne bilance smanjio se na 5,2% BDP-a, nakon što je 2008. g. dostigao 9,2%.

Tečaj kune prema euru također nije doživio velike oscilacije, a država je uspjela izići na kraj s povećanim deficitom i većim dugom i bez potpore MMF-a. Pozitivan učinak smanjene potražnje bilo je smanjenje stope poskupljenja sa 6,1% u 2008. g. na 2,4% u sljedećoj godini.

Europska komisija, međutim, u svojoj najnovijoj prognozi s početka godine očekuje da Hrvatska u 2010. g. još neće prevladati gospodarsku krizu. Umjesto toga bi BDP za čitavu godinu trebao pasti za dodatnih 0,5%, čemu prije svega pridonosi pad privatne potrošnje za dodatnih 0,5%. Nasuprot tome, aktivnost ulaganja bi se trebala stabilizirati uz blagi porast od 0,5%, a izvoz porasti za 2,4%. Kod uvoza se očekuje lagani porast za 0,2%.

Unatoč nazirućoj stabilizaciji konjunktura sadašnje stanje krije daljnje rizike za Hrvatsku. Ovdje se mora, s jedne strane, spomenuti visoki vanjski dug koji je već u 2009. g. porastao sa 82,6% BDP-a (2008.) na 94,9%, a koji bi prema prognozi Raiffeisenbanke u 2010. g. mogao doseći 105% BDP-a. Čisti državni dug bi se u 2010. g. također mogao dalje povećati na stopu od 42,5% BDP-a. U ovoj prognozi još nisu obuhvaćena porezna rasterećenja koja su donesena u svibnju 2010. g.

Došlo bi do daljnjeg opterećenja državnog proračuna ukoliko se vrlo deficitarna državna brodogradilišta ne bi privatizirala kako je planirano tijekom 2010. godine. S obzirom na trenutno lošu međunarodnu investicijsku klimu to se i ne čini nevjerojatnim. Naposljetku bi se deficit tekućeg računa platne bilance prema prognozi Ekonomskog instituta Zagreb u 2010. g. trebao nastaviti smanjivati, ali će sa udjelom od 4,8% BDP-a bi ipak ostati visok.

Ukupni gospodarski pokazatelji za Hrvatsku *)

	2009	2010	2011
BDP	-5,8	-0,5	2,0
Industrijska proizvodnja	-9,2	0,6	4,2
Trgovina na malo	-15,3	-2,8	4,5
Bruto kapitalne investicije	-11,8	0,5	3,0
Privatna potrošnja	-8,5	-0,5	2,0
Uvoz	-20,7	0,2	3,0
Izvoz	-16,2	2,4	2,5
Inflacija	2,4	1,5	3,0
Stopa nezaposlenosti (hrvatska statistika)	14,9	17,8	18,2
Deficit tekućeg računa platne bilance (% BDP-a)	5,2	4,8	5,3
Proračunski deficit (% BDP-a)	4,3	4,0	3,9
Javni dug (% BDP-a)	35,4	42,5	44,5
Ukupni inozemni dug (% BDP-a)	94,9	105,3	107,8

*) ukoliko nije drugačije navedeno, realna promjena u odnosu na prethodnu godinu u %; privremeno za 2009.; prognoze za 2010. i 2011. g.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Europska komisija, Raiffeisenbank, Ekonomski institut Zagreb

(P.T.)

© 2010. Germany Trade and Invest

Prevela Ivona Šalinović